

VASARIO 16-OJI – ĮKŪNYTA TAUTOS SVAJONĖ

„Telšių žinios“ Nr. 14 (2050)
2020-02-18

Vasario 16-oji – viena svarbiausių šalies istorijos datų, kai buvo įkūrta moderni piliečių valstybė, tai proga prisiminti svarbiausius Lietuvai žodžius: TIKĖJIMAS, ŠEIMA, VIENYBĖ, LAISVĖ.

Troškimas ir pareiga išsaugoti, apginti savo valstybę, šiandien mus susieja su ryžtingais praėjusių amžių romantikais, kurie užsibrėžė tikslą grąžinti Lietuvai tai, ką okupacijos viena po kitos atėmė ir naikino – valstybingumą, tapatybę, kalbą, savigarbą.

Ir šiandien svarbiausias Vasario 16-osios ženklas liko tas pats: galinga savos valstybės traukos jėga. Ši jėga suartina žmones, priklausančius skirtingoms kartoms, tautoms, skirtingoms istorinėms epochoms. Todėl Vasario 16-ąją ypač artimai jaučiame Lietuvos didingus Viduramžius ir XIX amžiaus sukilėlių dvasią bei knygnešių pasiaukojimą. Todėl ir šiandien toks dvasiškai artimas ir savas yra didysis Žemaičių vyskupas Motiejus Valančius, mūsų tautinės Lietuvos valstybės Tėvas, pagrindęs modernios lietuvių tautos viziją, prie kurios įgyvendinimo prisidėjo ir Vasario 16 akto signatarai žemaičiai Stanislovas Narutavičius, Jonas Smilgevičius, Aleksandras Stulginskis, Mykolas Biržiška, dr. Jurgis Šaulys, prel. Kazimieras Steponas Šaulys. Vasario 16-oji tapo bendru vardikliu, paskatinusi Darių ir Girėną skrydžiui per Atlantą, sovietmečiu palaikiusi beveik dešimt metų trukusią didvyrišką partizanų kovą už laisvę, įprasminusi Romo Kalantos auką, o mus atvedusi į Lietuvos valstybės atkūrimą 1990 m. Kovo 11 d.

Vasario 16-oji – istorijos stebuklas, pagrįstas dvidešimties signatarų ir daugybės lietuvių viltimis ir darbu, aukomis ir tikėjimu. Vasario 16-osios aktas – konceptualus ir lakoniškas jame – vos 122 žodžiai, bet jie skelbė tautai valstybinę laisvę, Nepriklausomybę, kuri, tiesa, nežadėjo materialinių gėrybių, o tik viltį būti laisviems. Deja, šiandien nemažai daliai mūsų tautiečių tai tik džiaugsmas, kad nereikės eiti į darbą ar mokyklą. Bet ar paaiškiname jaunajai kartai Nepriklausomybės prasmę? Ar šeimos Vasario 16-ą susėda prie bendro pietų stalo? Ar tėvai, seneliai kalbasi su vaikais ir vaikaičiais apie savo šeimos ir Lietuvos istoriją, ar apsilanko muziejuose ir įvairiuose renginiuose, ar kartu pramogauja gamtoje? Juk Nepriklausomybė – tai ne oficialus dokumentas, tai – žmonės, ją branginantys ir puoselėjantys. Privalome įsisąmoninti, kad pilietiškumas nėra prigimtinė duotybė, o pačių piliečių ir įvairių institucijų išugdomas ir formuojamas fenomenas socializacijos procese. Daliai šiandieninių Lietuvos politikų stokoja nuoširdumo, akis bado socialinė atskirtis, korupcija, visuomenės nepasitenkinimas tuo, kaip veikia demokratija. O nematydami deramo pavyzdžio ir žmonės vis labiau tolsta nuo tikrųjų vertybių. Už tai kokia yra ir bus Lietuva esame atsakingi mes visi: nuo prezidento iki eilinių piliečių. Svarbu, kad žmonės matytų valstybės institucijų rūpinimąsi jais, kad jaustųsi valstybės dalimi. Tauta ir žmogus išliks gyvi, sukurs tvirtą ir laimingą visuomenę tik tuomet, kai suvoks, kad svarbiausia, pamatinė vertybė yra tikėjimas, moralinis ir visuomeninis gėris. O šis gėris pasiekiamas tik per atsisakymą patenkinti visas savo užgaidas ir norus, tai yra per auką. Motina atiduoda dalelę savęs, kad gimtų naujas žmogus, laisvės gynėjai paaukavo savo gyvybę, kad kiti gyventų. Turime išsivaduoti iš savojo egoizmo, apriboti savo interesus dėl kitų ir tapti bendruomeniškais žmonėmis, kurie myli ne vien save, bet ir šalia esančius žmones, – tai yra Tautos išlikimo, jos tvirtėjimo ir išsiskleidimo sąlyga. Kurdami ateitį, mes iš Vasario 16-osios signatarų, iš pirmojo Telšių vyskupo Justino Staugaičio, galime pasimokyti drąsos ir ryžto, priimant svarbius sprendimus, bei atkaklumo ir tvirtumo, įveikiant kliūtis.

Galime didžiulotis, kad modernios Lietuvos šimtmetis – tai sėkmės istorija, džiauktis, kad esame lietuviai, Lietuvos piliečiai, prisiminti, kaip drąsiai kovėmės, kiek daug per trumpą laiką pasiekėme.

Vasario 16-ji tebūna kiekvieno Lietuvos piliečio, kiekvienos šeimos ir visos tautos šventė.

Istorikė Janina Bucevičė
Žemaičių muziejus „Alka“